

Kerdoelen en leerlijnen

Voor het onderwijs in Nederland gelden wettelijk vastgestelde doelen. In april 2025 zijn de nieuwe conceptkerndoelen voor het leergebied Nederlands vastgesteld. In november 2025 zijn deze gepresenteerd in samenhang met de nieuwe kerndoelen voor de andere leergebieden: Rekenen en wiskunde, Burgerschap, Digitale geletterdheid, Bewegen en sport, Kunst en cultuur, Mens en maatschappij, Mens en natuur, Moderne vreemde talen en Nederlandse Gebarentaal. Deze kerndoelen heten nog 'conceptkerndoelen' totdat ze officieel in de wet zijn vastgelegd, naar verwachting is dit per 1 augustus 2026. Tot die tijd kunnen de scholen al wel volgens deze nieuwe kerndoelen gaan werken.

Met de vakken Lezen en Taal dek je de kerndoelen Nederlands. De kerndoelen die betrekking hebben op het domein lezen worden volledig gedekt door Blink Lezen. Voor de andere kerndoelen kun je aanvullend een taalmethode gebruiken. Er zijn ook scholen die ervoor kiezen om geen aparte taalmethode te gebruiken, maar de kerndoelen die betrekking hebben op taal (dus op spreken en schrijven) te dekken met eigen lesmateriaal en opdrachten die ze koppelen aan Blink Lezen, door bijvoorbeeld meer tijd te nemen en/of meer eisen te stellen aan de spreek- en schrijfopdrachten die al in de lessen Wereldlezen zitten. Voor het andere aspect van taal (spelling en grammatica) kan een aparte spellingsmethode gebruikt worden. Voor de scholen die willen werken met één methode die alle kerndoelen Nederlands volledig dekt, is er de nieuwe methode Blink Taal & Lezen (in combinatie met Blink Spelling & Grammatica). Dit is een volledig geïntegreerd pakket, waarin ook spelling en grammatica thematisch aansluit op taal en lezen.

Vóór 2025 golden de kerndoelen Nederlands uit 2006 en de referentieniveaus Nederlandse taal uit 2010. Het basisniveau 1F is het referentieniveau voor taal dat het overgrote deel van de kinderen aan het einde van de basisschool ten minste zou moeten beheersen, maar de overheid wil dat een groot deel van de basisschoolleerlingen een hoger niveau haalt: het streefniveau 1S/2F. Op dit moment gelden de referentieniveaus ook nog steeds en zijn deze richtinggevend voor de centrale toetsing; dit is in wetgeving vastgelegd. Het SLO bekijkt nog of er naar aanleiding van de nieuwe kerndoelen ook iets aan de referentieniveaus veranderd moet worden. Zodra dat het geval is en dit consequenties heeft voor het lesmateriaal van Blink Lezen, zullen we dat uiteraard verwerken.

Wat we willen bereiken

Blink Lezen wil dat zoveel mogelijk kinderen het 2F-niveau halen. Veel lezen, rijke teksten en zinvolle opdrachten zijn hiervoor de basis. Door niet te werken met niveaugroepen, maar te werken vanuit het *drielagenmodel* krijgen alle kinderen de kans deze rijke teksten te lezen en via betekenisvolle werkvormen te verwerken. Kinderen die nog moeite hebben met lezen worden niet alvast ingedeeld in een laag niveaugroepje (met het risico op demotivatie, omdat ze het gevoel krijgen slechte lezers te zijn), maar worden blijvend uitgedaagd, ondersteund en gemotiveerd om toch steeds beter en meer te lezen.

► zie Leraarblad *Differentiatie*, Leraarblad *Ondersteund lezen*, Leraarblad *Extra ondersteuning risicolezers*, Leraarblad *Dyslexie en leesproblemen*

Blink Lezen en de kerndoelen

Blink Lezen voldeed bij de start uiteraard aan alle wettelijke eisen en ging toen al dieper dan de kerndoelen exact voorschreven wat betreft tekstniveau, verwerking en 'hogere orde denkvaardigheden'. Ook bijvoorbeeld zaken als 'rijke teksten', 'literaire competentie', 'kritisch denken', 'talige diversiteit' en 'culturele identiteit' waren al vanaf de start verwerkt in Blink Lezen – en hebben nu ook een plek gekregen in de nieuwe kerndoelen.

De kerndoelen uit 2006 waren door SLO gespecificeerd en uitgewerkt in Tussendoelen & Leerlijnen (TULE). Deze uitwerking is er (nog) niet voor de nieuwe kerndoelen. Belangrijk om hier te vermelden is dat een dergelijke uitwerking in tussendoelen nadrukkelijk geen verplichting is voor scholen, maar bedoeld als een uitwerking die houvast kan geven bij de verdeling van de stof over de leerjaren. Aan een dergelijke uitwerking kleven echter ook risico's:

Leerlijnen waarin de leerstof per leerjaar in stapjes is verdeeld, suggereren dat de ene stap niet kan worden gezet voor de andere is afgerond en dat alle aspecten van een leerlijn expliciet moeten worden aangeleerd. Zo kunnen er afvinklijstjes ontstaan en het is de vraag of dat wenselijk is. Bij leerprocessen, zoals aanvankelijk lezen of beginnend spellen, kan een leerlijn handig zijn. Je kunt nu eenmaal niet leren lezen of spellen voor je de letters hebt geleerd. Maar leerlijnen kunnen juist als het gaat om ontwikkelingsprocessen gefragmenteerd onderwijs in de hand werken. Leesbegrip ontwikkelt zich bijvoorbeeld doordat leerlingen op een steeds hoger niveau leren denken, praten en schrijven over authentieke en interessante teksten en niet door een opeenvolging van tekstsoorten of aan te leren leesstrategieën. (Van Koeven & Smits, 2020)

Blink Lezen werkt daarom niet met een strak grid van 'leesproblemen', 'leesstrategieën' en 'tekstsoorten', maar gaat uit van rijke teksten en betekenisvolle werkvormen binnen relevante thema's, waarbij de doelen op een natuurlijke manier aan de orde komen.

Op de pagina's hierna vind je de nieuwe kerndoelen op een rij (met daarbij vermeld wat in Blink Lezen wordt gedekt) en een overzicht van de referentieniveaus (met daarbij in welke thema's van Blink Lezen deze activiteiten en leerdoelen aan bod komen). Daarbij moet de kanttekening geplaatst worden dat een doel nooit kan worden 'afgevinkt' als het één keer is behandeld. Lezen is een ontwikkelingsproces waarbij de kinderen op een steeds hoger niveau met bepaalde doelen en vaardigheden bezig zijn.

Naast het overzicht hieronder is er per thema een overzicht van leer- en leesdoelen.

► [zie het Themaoverzicht bij elk thema](#)

Ook hebben we bij Blink Lezen een schema gemaakt dat veel verdergaat en meer gedetailleerd is dan het Referentiekader. In dit schema is exact te zien wat waar in Blink Lezen aan de orde komt.

► [zie het schematisch overzicht in Leraarblad Leesaanpakken in Blink Lezen](#)

Literatuur

- *Definitieve conceptkerndoelen Nederlands (2025)*. Geraadpleegd op: www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-kerndoelen/definitieve-conceptkerndoelen-nederlands
- Koeven, E. van & Smits, A. (2020). *Rijke taal. Taaldidactiek voor het basisonderwijs*. Amsterdam: Boom.
- *Referentiekader taal en rekenen (2009)*. In opdracht van het Ministerie van OCW. Geraadpleegd op: www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/nederlands/referentiekader-taal/
- SLO (2008). *TULE - Nederlands. Inhouden en activiteiten bij de kerndoelen*. Enschede: SLO. Geraadpleegd op: www.slo.nl/thema/meer/tule/

Kerdoelen Nederlands (2025)

In april 2025 zijn de nieuwe conceptkerndoelen Nederlands gepubliceerd. Volgens deze nieuwe kerndoelen moeten leerlingen in een doorlopende leerlijn kennis, vaardigheden en houdingen verwerven binnen drie domeinen, namelijk Communicatie, Taal en Literatuur. In elke fase van de taalontwikkeling is daarbij sprake van een combinatie van verwerving en verdieping, waarbij in de eerste fase van de ontwikkeling (het primair onderwijs) de nadruk ligt op verwerving en in latere fases (vaak het voortgezet onderwijs) op verfijning, verbreding en verdieping. (SLO, karakteristiek bij de kerndoelen)

Voor Nederlands is er een overkoepelend kerndoel (kerndoel 1) geformuleerd over voorwaarden en onderwijsaanbod op schoolniveau: De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen. Dit doel heeft twee subdoelen:

1A: De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving

1B: De school stimuleert de taalontwikkeling van leerlingen

Blink Lezen draagt hier door haar opzet in grote mate aan bij. Onder door wereldoriënterende thema's als basis te nemen, te werken met rijke boeken en teksten en door het bieden van relevante opdrachten die uitdagen om de teksten (en de wereld die daarachter schuilgaat) écht te begrijpen.

De andere acht kerndoelen hebben betrekking op de domeinen Communicatie, Taal en Literatuur. Hieronder worden eerst de drie domeinen benoemd. Daarna volgt een overzicht van de negen afzonderlijke kerndoelen met daarbij vermeld hoe deze wel of niet worden gedekt door Blink Lezen.

Domein Communicatie

Binnen het domein Communicatie leren leerlingen in betekenisvolle en authentieke situaties lezen, schrijven, kijken, luisteren, spreken en gesprekken voeren in het Nederlands om doelgericht te communiceren, gevoelens te uiten en om te denken en te leren. Ze leren taal creatief te gebruiken en ontwikkelen inzicht en vertrouwen in zichzelf als taalleerder. Ook krijgen ze ruimte om te experimenteren met taal en op zoek te gaan naar hun eigen stijl en voorkeuren. Leerlingen leren kritisch om te gaan met informatie door bronnen te verkennen op bruikbaarheid en kwaliteit.

- In Blink Lezen worden de kerndoelen 2A, 2B en 2C (De leerling begrijpt teksten) volledig gedekt.
- Kerndoel 3 (de leerling produceert teksten), kerndoel 4 (de leerling voert gesprekken) en kerndoel 5 (de leerling ontwikkelt zich tot bewuste taalgebruiker) komen deels aan bod, omdat de inhoud van de leesteksten altijd wordt verwerkt door er over te schrijven en/of te spreken. Echter, om deze doelen volledig te kunnen dekken, is er meer aandacht voor de aanpak, opbouw en kwaliteit van deze schrijf- en spreekproducten nodig dan er nu verwerkt is in de lessen. Dat is een bewuste keuze binnen Blink Lezen, omdat dit te veel tijd zou vragen van de tijd die er staat voor lezen. Deze doelen kun je binnen de tijd voor taal dekken. Dat is de opzet van Blink Taal & Lezen: daarin wordt de les Wereldlezen van Blink Lezen uitgebreid naar een lessenreeks van een week waarin meer tijd is voor de schrijf- en spreekproducten.

Domein Taal

Binnen het domein Taal leren leerlingen hoe het taalsysteem in elkaar zit. Ze leren om functioneel te redeneren over spelling en grammatica van het Nederlands en leren om deze

kennis passend in te zetten bij het communiceren. Leerlingen ontdekken hoe je door keuzes te maken in je talig repertoire uiting geeft aan identiteit. Ze verkennen hoe taal functioneert in de maatschappij door te kijken naar taalvariatie en taalverandering.

- In Blink Lezen komt kerndoel 6 (De leerling toont inzicht in taal als systeem), met subdoel 6A (vorm en betekenis beschouwen) en 6B (spelling en interpunctie) niet aan bod.
- Kerndoel 7 (De leerling verkent het gebruik van taal) met subdoel 7A (talige identiteit) en 7B (taalvariatie en taalverandering) komt niet expliciet aan bod. Wel zijn er in de thema's aanknopingspunten voor te vinden.

Domein Literatuur

Binnen het domein Literatuur komen leerlingen via een variatie aan literaire teksten uit heden en verleden in aanraking met literatuur en cultuur. Ze leren hier betekenis aan te geven en waarde aan toe te kennen voor zichzelf en anderen. Ze breiden hiermee hun kennis en taalvaardigheid uit en verbreden hun blik op de wereld.

- In Blink Lezen worden de kerndoelen 8A en 8B (De leerling doet ervaring op met literatuur) volledig gedekt.
- De kerndoelen 9A en 9B (De leerling toont inzicht in literatuur) worden tevens volledig gedekt.

KERND OEL PO EN DOELZIN	IN BLINK LEZEN
DOM E IN OVERKOEPELEND	
1. De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen	
1A. De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving.	Een rijke taal- en leesomgeving kan worden versterkt door te werken in langere en rijke thema's en door te zorgen voor een goed beschikbaar aanbod van aansprekende jeugdboeken. Blink Lezen biedt per leerjaar vijf grote thema's van 6-8 weken. Bij ieder thema is het mogelijk om een pakket jeugdboeken te bestellen dat je in de klas kunt leggen gedurende de weken van het thema, waardoor het thema nog meer gaat leven en het makkelijker wordt om 'door te lezen' binnen het thema. Belangrijk voor een rijke taal- en leesomgeving is ook tijd hiervoor maken: per dag ongeveer een half uur zelf lezen en ook dagelijks voorlezen. Ook hierin is voorzien binnen Blink Lezen, door het Leesclubboek en het Voorleesboek bij ieder thema.
1B. De school stimuleert de taalontwikkeling van de leerling in alle leergebieden.	De thema's van Blink Lezen zijn gekoppeld aan de inhoud van de thema's van Blink Wereld-geïntegreerd, waardoor je in een themaperiode (vijf periodes per jaar, van vakantie tot vakantie) voor beide vakken binnen hetzelfde grote thema werkt. Daarmee is er een 1-op-1 koppeling vanuit Lezen met de leergebieden Mens en Maatschappij, Mens en Natuur en Burgerschap.
DOM E IN COMMUNICATIE	
2. De leerling begrijpt teksten	
2A. De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten.	In iedere les Wereldlezen (zes per thema) is het lezen van en/of luisteren naar een rijke, veelal authentieke zakelijke of literaire tekst de basis: kinderen lezen de tekst, praten erover, denken er kritisch over na en halen er informatie uit die ze nodig hebben. Die informatie wordt verwerkt door er over te schrijven en/of te spreken. Voor het luisteren en lezen 'met begrip' worden ter ondersteuning de wetenschappelijk aangetoonde begripsstrategieën ingezet: voorspellen, vragen stellen, samenvatten, verbeelden, verbinden. Hierbij hoort ook de vaardigheid om zelf de betekenis van onbekende woorden en zinnen te achterhalen.

2B. De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten.	Bij een les Wereldlezen gaat het er niet alleen om dat je informatie uit teksten haalt en gebruikt, maar je je er ook toe verhoudt. De leerlingen halen bijvoorbeeld argumenten uit een tekst, maar zijn het eigenlijk wel goede argumenten? Zou ik deze zelf ook gebruiken? Hoe kijk ik er eigenlijk zelf tegenaan, ben ik het eens met de schrijver (eigen conclusies trekken) of zie ik het anders (mening vormen)? Voor het luisteren en lezen 'met diep begrip' worden ter ondersteuning de volgende vaardigheden onderscheiden: conclusies trekken, mening vormen, argumenten onderzoeken, beweringen onderzoeken, betrouwbaarheid van bronnen onderzoeken (zie ook kerndoel 2C). Vervolgens moeten ze dit ook goed verwoorden, dus op basis hiervan een tekst schrijven – zie ook kerndoel 3.
2C. De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen	Het verkennen en beoordelen van betrouwbaarheid van bronnen heeft te maken met kerndoel 2B: luisteren en lezen met diep begrip. In verschillende thema's wordt gewerkt met een diversiteit aan bronnen en worden kinderen met behulp van opdrachten gestuurd om te beoordelen of de bron betrouwbaar is en waarom wel of niet. Ook gaan ze op zoek naar eigen bronnen.
3. De leerling produceert teksten	
3A. De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context.	Spreken en schrijven is een integraal onderdeel van de lessen Wereldlezen, omdat dit de manier is waarop informatie uit de tekst op een zinvolle en logische manier wordt verwerkt. Er wordt dus niet gewerkt met 'gesloten vragen over de tekst', maar met opdrachten die er voor zorgen dat kinderen de teksten echt moeten lezen én begrijpen, zodat ze er iets over kunnen schrijven of over kunnen zeggen. Een voorbeeld hiervan zijn de lessen over Radio Oranje in het thema Oorlogsgeheimen in groep 7/8. Hierin lezen ze diverse authentieke bronnen, maken daar zelf een keuze uit en vatten de bron samen zodat ze deze informatie kunnen verwerken in een radiobericht voor Radio Oranje.
3B. De leerling gebruikt taal op een creatieve manier.	In alle productieve opdrachten (de weekproducten spreken en schrijven en het eindproduct van het thema) is er keuzevrijheid voor de kinderen, zodat ze hierin hun eigen creativiteit kwijt kunnen – zowel in de inhoud als in het taalgebruik. Je kunt dit doel nog beter dekken door bijvoorbeeld de kinderen meer tijd te geven voor het schrijven/spreken of vooraf bepaalde eisen rondom creativiteit te stellen.
3C. De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen.	In de lessen Wereldlezen draait het impliciet vaak om 'schrijven om te leren', omdat de teksten altijd gaan over onderwerpen die raken aan wereldoriëntatie – en de opdrachten erop gericht zijn om relevante informatie uit de teksten te halen en die op te schrijven. Daarnaast wordt er in Blink Lezen expliciet aandacht besteed aan studerend lezen. Hoe kunnen kinderen de belangrijkste informatie van een tekst onthouden, zodat ze er daarna over kunnen schrijven of vertellen (bijvoorbeeld in een toets)? Het is een belangrijke vaardigheid voor het voortgezet onderwijs. Het gaat om aanpakken als deze: – Ezelsbruggetjes, woordweb, mindmap of kaartjes maken – Markeren of onderstrepen – Belangrijke informatie uit een tekst halen en weergeven – Uitroeptekens en vraagtekens bij een tekst plaatsen – Vragen stellen om jezelf te overhoren Tot slot maakt de combinatie van Blink Lezen met Blink Wereld het logisch om vaardigheden die worden aangeleerd bij lezen, zoals in dit geval informatie uit een tekst halen, meteen toe te passen in de lessen wereldoriëntatie.

4. De leerling voert gesprekken	
4A. De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context.	Er zijn in Blink Lezen veel opdrachten waarin kinderen samenwerken en overleggen. Dat maakt dat er geoefend kan worden met het inzetten en uitbreiden van vaardigheden om gesprekken goed te laten verlopen: naar elkaar luisteren, het herkennen van signalen en reageren op de ander. Hier wordt in de opdrachten zelf niet didactisch extra op gestuurd, dat is iets dat je als leerkracht er zelf aan kunt toevoegen.
4B. De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen.	Voor dit kerndoel geldt hetzelfde als voor kerndoel 3C: het zit er impliciet in. In Blink Lezen is in de lessen Wereldlezen het spreken en het voeren van gesprekken altijd gekoppeld aan kennisopbouw of begrip. Een rijke tekst – die gaat over een onderwerp van wereldoriëntatie – is de basis. De leerling haalt informatie uit die tekst, en gaat op zoek naar eigen informatie en formuleert inzichten, om daar vervolgens een gesprek over te voeren of over te schrijven of te spreken. Daarnaast maakt de combinatie van Blink Lezen met Blink Wereld het logisch om vaardigheden die aan bod komen in de ene les, zoals in dit geval gespreksvaardigheden, meteen ook te gebruiken in de lessen wereldoriëntatie. In beide methodes is veel ruimte voor samen leren en in gesprekken samen tot inzichten en conclusies komen.
5. De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker	
5A. De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit.	Zie ook kerndoel 3 en 4. Dit kerndoel komt niet expliciet aan bod in Blink Lezen. Wel kun je als leerkracht de gemaakte spreek- en schrijfp opdrachten eruit lichten om te reflecteren op het proces en de aanpak en om de kwaliteit van het gemaakte te bespreken om er van te leren.
TAAL	
6. De leerling toont inzicht in taal als systeem	
6A. De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal.	Komt niet aan bod in Blink Lezen. Zie eventueel Blink Taal & Lezen en Blink Spelling & Grammatica. In Blink Spelling & Grammatica wordt de basis van grammatica behandeld: woordbouw (en woordkeus) en zinsbouw (en taalgebruik). Daarnaast vindt de toepassing en de 'transfer' plaats in opdrachten in Blink Taal & Lezen, zodat kinderen snappen hoe de vorm van taal in 'echte teksten en de echte wereld' daadwerkelijk betekenis heeft.
6B. De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie.	Komt niet aan bod in Blink Lezen. Zie eventueel Blink Taal & Lezen en Blink Spelling & Grammatica. In Blink Spelling & Grammatica worden de regels en procedures van spelling behandeld. Daarbij is er veel aandacht voor 'transfer' naar Blink Taal & Lezen (en desgewenst in andere vakken, zoals de opdrachten in Blink Lezen of in Blink Wereld), zodat kinderen worden gestimuleerd om ook (en juist) in de schrijfp opdrachten in andere vakken aandacht te hebben voor de juiste spelling. Hiermee wordt de ontwikkeling van het spellingbewustzijn gestimuleerd.
7. De leerling verkent het gebruik van taal	
7A. De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit.	In het maken van de schrijf- en spreekopdrachten in Wereldlezen is er ook ruimte voor de eigen inzichten en mening van de kinderen. Daarmee kunnen ze ondervinden dat taal een middel is om je te uiten, dat 'taal van jou is'.
7B. De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied.	Binnen verschillende thema's is er in de lessen aandacht voor taalvariatie (bijvoorbeeld streektaal in Nederland) en taalverandering (bijvoorbeeld 'straattaal').

DOMEIN LITERATUUR

8. De leerling doet ervaring op met literatuur

8A. De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur.	Ieder thema bevat het Leesclubboek (een bestaand kinderboek verschenen bij een van de grote kinderboekenuitgeverijen in Nederland) passend bij de inhoud van het thema; dit lezen alle kinderen in de klas zelf en dit mogen ze houden en mee naar huis nemen. Daarnaast is er een voorleesboek dat past bij het thema. Deze boeken zijn een mix van diverse genres en schrijvers. Door middel van activiteiten en opdrachten in de Leesclub ontstaat er een gezamenlijke leesbeleving in de klas: de kinderen reflecteren op deze boeken en ontwikkelen hun eigen leesvoorkeur. Wanneer het Leesclubboek uit is, kiezen de kinderen zelf een boek dat ze gaan lezen in de tijd voor zelfstandig lezen; dat kunnen boeken binnen het thema zijn (hier zijn boekenpakketten voor samengesteld, naar keuze te bestellen) of een boek dat ze graag zelf willen lezen.
8B. De leerling verkent de waarde van literatuur.	Met de opdrachten bij de Leesclub worden kinderen gestimuleerd om bij ieder boek dat ze lezen hun persoonlijke leeservaring te verwoorden en na te denken over de inzichten die ze al lezend hebben opgedaan over zichzelf, over anderen en over de wereld. Hiermee ontdekken ze wat literatuur hun persoonlijk kan bieden.

9. De leerling toont inzicht in literatuur

9A. De leerling toont inzicht in verhalende teksten.	In de opdrachten bij de Leesclub wordt aandacht besteed aan het karakter en de ontwikkeling van de hoofdpersonen en de andere personages in het boek, aan de opbouw en ontwikkeling van het verhaal, aan de verteltechnieken die de schrijver inzet en aan de context van het verhaal.
9B. De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur.	In de opdrachten bij de Leesclub wordt aandacht besteed aan de kenmerken van de verschillende genres die aan bod komen via de Leesclubboeken en de voorleesboeken (5 thema's, dus 10 boeken per jaar), aan het taalgebruik en aan illustraties en vormgeving. Dit wordt ook gekoppeld aan kerndoel 8A: zijn er genres die de kinderen meer aanspreken dan andere genres? Inzicht hierin kan ook de leesvoorkeur weer sturen.

Het referentiekader (2010)

Domein Lezen

Zakelijke teksten

In onderstaand schema is te zien waar in Blink Lezen de onderdelen van het referentiekader aan bod komen.

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
Algemene omschrijving	Kan eenvoudige teksten lezen over alledaagse onderwerpen en over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld.	Kan teksten lezen over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en over onderwerpen die verder van de leerling af staan.	Alle groepen, alle thema's
Tekst-kenmerken	De teksten zijn eenvoudig van structuur; de informatie is herkenbaar geordend. De teksten hebben een lage informatiedichtheid; belangrijke informatie is gemarkeerd of wordt herhaald. Er wordt niet te veel (nieuwe) informatie gelijktijdig geïntroduceerd. De teksten bestaan voornamelijk uit frequent gebruikte (of voor de leerlingen alledaagse) woorden.	De teksten hebben een heldere structuur. Verbanden in de tekst worden duidelijk aangegeven. De teksten hebben overwegend een lage informatiedichtheid en zijn niet te lang.	Alle groepen, alle thema's <u>Toelichting:</u> De teksten in Blink Lezen zijn rijker en soms iets complexer dan in reguliere methodes. We gaan niet uit van uitsluitend frequent gebruikte of alledaagse woorden, omdat kinderen juist door lezen hun woordenschat uitbreiden; door te lezen in een thema krijgen ze hier voldoende houvast bij.
TAKEN			
1. Lezen van informatieve teksten	Kan eenvoudige informatieve teksten lezen, zoals zaakvakteksten, naslagwerken, (eenvoudige) internetteksten, eenvoudige schematische overzichten.	Kan informatieve teksten lezen, waaronder schoolboek en studieteksten (voor taal- en zaakvakken), standaard-formulieren, populaire tijdschriften, teksten van internet, notities en schematische informatie (waarin verschillende dimensies gecombineerd worden) en het alledaagse nieuws in de krant.	Alle groepen, alle thema's

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
2. Lezen van instructies	Kan eenvoudige instructieve teksten lezen, zoals (eenvoudige) routebeschrijvingen en aanwijzingen bij opdrachten (uit de methode).	Kan instructieve teksten lezen, zoals recepten, veelvoorkomende aanwijzingen en gebruiksaanwijzingen en bijsluiters van medicijnen.	– Groep 4 – Ruimtewezens – Groep 4 – Verhalenvertellers – Groep 4 – Avontuur in de buurt – Groep 4 – Ontdekkers – Groep 4 – Allemaal mensen – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen – Groep 5/6 – Hollands glorie – Groep 5/6 – Wereldse smaken – Groep 5/6 – Iedereen is anders – Groep 5/6 – Online wereld – Groep 5/6 – Minder is meer – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Ik hou van jou
3. Lezen van betogende teksten	Kan eenvoudige betogende teksten lezen, zoals voorkomend in schoolboeken voor taal- en zaakvakken, maar ook advertenties, reclames, huis- aan huisbladen.	Kan betogende, vaak redundante teksten lezen, zoals reclameteksten, advertenties, folders, maar ook brochures van formele instanties of licht opiniërende artikelen uit tijdschriften.	– Groep 4 – Avontuur in de buurt – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen – Groep 7/8 – Familiedrama's – Groep 7/8 – Van de straat – Groep 7/8 – Oorlogsgeheimen – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Wilde avonturen
KENMERKEN VAN DE TAAKUITVOERING			
Techniek en woordenschat	– Kan teksten zodanig vloeiend lezen dat woordherkenning tekstbegrip niet in de weg staat. – Kent de meest alledaagse (frequente) woorden, of kan de betekenis van een enkel onbekend woord uit de context afleiden.	Op dit niveau is de woordenschat geen onderscheidend kenmerk van leerlingen meer. De woordenschat van de leerling is voldoende, om teksten te lezen en wanneer nodig kan de betekenis van onbekende woorden uit de vorm, de samenstelling of de context afgeleid worden.	<i>Vloeiend lezen (1F):</i> In groep 4 wordt vloeiend lezen in alle thema's, in elke les, geoefend. Voorbeelden van oefenvormen: voorlezen, papegaai lezen, ondertitels lezen en hardop (voor)lezen. In groep 5 en hoger wordt dit incidenteel herhaald, vaak in de vorm van ondertitels lezen en hardop (voor)lezen. <i>Woordbetekenis afleiden context (1F):</i> – Groep 4 – Ontdekkers – Groep 4 – Verhalenvertellers – Groep 4 – Allemaal mensen – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen – Groep 7/8 – Op de vlucht <i>Woordbetekenis afleiden vorm, samenstelling, context (2F):</i> – Groep 4 – Ruimtewezens – Groep 4 – Avontuur in de buurt – Groep 4 – Ontdekkers – Groep 4 – Allemaal mensen – Groep 5/6 – Stadse fratsen – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 7/8 – Op de vlucht

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
Begrijpen	– Herkent specifieke informatie, wanneer naar één expliciet genoemde informatie-eenheid gevraagd wordt (letterlijk begrip). – Kan (in het kader van het leesdoel) belangrijke informatie uit de tekst halen en kan zijn manier van lezen daar op afstemmen (bijvoorbeeld globaal, precies, selectief/gericht).	– Kan de hoofdgedachte van de tekst weergeven en maakt onderscheid tussen hoofd- en bijzaken. – Legt relaties tussen tekstdelen (inleiding, kern, slot) en teksten. – Ordent informatie (bijvoorbeeld op basis van signaalwoorden) voor een beter begrip. – Herkent beeldspraak (letterlijk en figuurlijk taalgebruik).	<i>Tekstbegrip (1F):</i> Alle groepen, alle thema's <i>Lezen afstemmen op doel (1F):</i> Alle groepen, alle thema's <i>Hoofdgedachte (2F):</i> – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen – Groep 5/6 – Wereldse smaken – Groep 5/6 – Klimaatstrijders – Groep 7/8 – Altijd beroemd – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Van de straat – Groep 7/8 – Oorlogsgeheimen – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Wilde avonturen <i>Relaties tekstdelen en teksten (2F):</i> – Groep 4 – Verhalenvertellers – Groep 4 – Avontuur in de buurt – Groep 5/6 – Stadse fratsen – Groep 5/6 – Online wereld – Groep 7/8 – Altijd beroemd – Groep 7/8 – Wilde avonturen – Groep 7/8 – Familiedrama's <i>Informatie ordenen (2F):</i> – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 5/6 – Online wereld – Groep 5/6 – Klimaatstrijders – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Familiedrama's – Groep 7/8 – Ik hou van jou – Groep 7/8 – Op de vlucht – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Wilde avonturen

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
Interpreteren	Kan informatie en meningen interpreteren voor zover deze dicht bij de leerling staan.	– Legt relaties tussen tekstuele informatie en meer algemene kennis. – Kan de bedoeling van tekstgedeeltes en/of specifieke formuleringen duiden. – Kan de bedoeling van de schrijver verwoorden.	<i>Informatie en meningen interpreteren (1F):</i> – Groep 4 – Ruimtewezens – Groep 4 – Avontuur in de buurt – Groep 4 – Allemaal mensen – Groep 5/6 – Hollands glorie – Groep 5/6 – Klimaatstrijders – Groep 5/6 – Minder is meer – Groep 5/6 – Wereldse smaken – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 7/8 – Altijd beroemd – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Op de vlucht – Groep 7/8 – Wilde avonturen – Groep 7/8 – Familiedrama's – Groep 7/8 – Ik hou van jou – Groep 7/8 – Oorlogsgeheimen – Groep 7/8 – Terug naar de toekomst <i>Relaties leggen tekst-algemeen (2F):</i> – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen – Groep 5/6 – Hollands glorie – Groep 5/6 – Stadse fratsen – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen – Groep 5/6 – Wereldse smaken – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 5/6 – Online wereld – Groep 7/8 – Altijd beroemd – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Ik hou van jou – Groep 7/8 – Van de straat <i>Bedoeling tekst duiden (2F):</i> – Groep 5/6 – Minder is meer – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Familiedrama's – Groep 7/8 – Oorlogsgeheimen – Groep 7/8 – Terug naar de toekomst <i>Bedoeling schrijver verwoorden (2F):</i> – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 7/8 – Familiedrama's – Groep 7/8 – Wilde avonturen

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
Evalueren	Kan een oordeel over een tekst(deel) verwoorden.	Kan relaties tussen en binnen teksten evalueren en beoordelen.	<i>Oordeel over tekst verwoorden (1F):</i> – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen – Groep 5/6 – Wereldse smaken – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 5/6 – Klimaatstrijders – Groep 5/6 – Minder is meer – Groep 7/8 – Altijd beroemd – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Familiedrama's – Groep 7/8 – Van de straat – Groep 7/8 – Oorlogsgeheimen – Groep 7/8 – Terug naar de toekomst – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Op de vlucht <i>Relaties beoordelen (2F):</i> – Groep 7/8 – Familiedrama's
Samenvatten		Kan een eenvoudige tekst beknopt samenvatten.	Groep 5/6 en 7/8, alle thema's
Opzoeken	Kan informatie opzoeken in duidelijk geordende naslagwerken, zoals woordenboeken, telefoongids e.d. Kan schematische informatie lezen en relaties met de tekst expliciteren.	Kan systematisch informatie zoeken (op bijvoorbeeld het internet of de schoolbibliotheek) bijvoorbeeld op basis van trefwoorden.	<i>Informatie zoeken (1F):</i> – Groep 4 – Ontdekkers – Groep 5/6 – Stadse fratsen – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Op de vlucht <i>Schematische informatie lezen (1F):</i> – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen – Groep 5/6 – Wereldse smaken – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Familiedrama's – Groep 7/8 – Ik hou van jou <i>Informatie zoeken op basis van trefwoorden (2F):</i> – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen – Groep 7/8 – Op de vlucht

Fictionele, narratieve en literaire teksten

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
Algemene omschrijving	Kan jeugdliteratuur belevend lezen.	Kan eenvoudige adolescentenliteratuur herkenkend lezen.	Alle groepen, alle thema's
Tekst-kenmerken	De structuur is eenvoudig. Het tempo waarin de spannende of dramatische gebeurtenissen elkaar opvolgen is hoog.	De structuur is helder. Het verhaal heeft een dramatische verhaallijn waarin de spanning af en toe wordt onderbroken door gedachten of beschrijvingen. Poëzie en liedjes hebben meestal een verhalende inhoud en een emotionele lading.	Alle groepen, alle thema's
KENMERKEN VAN DE TAAKUITVOERING			
Begrijpen	– Herkent basale structuurelementen, zoals wisselingen van tijd en plaats, rijm en versvorm. – Kan meeleven met een personage en uitleggen hoe een personage zich voelt. – Kan gedichten en verhaalfragmenten parafraseren of samenvatten.	– Herkent het genre. – Herkent letterlijk en figuurlijk taalgebruik. – Kan situaties en verwickelingen in de tekst beschrijven. – Kan het denken, voelen en handelen van personages beschrijven. – Kan de ontwikkeling van de hoofdpersoon beschrijven. – Kan de geschiedenis chronologisch navertellen.	<i>Structuurelementen (1F):</i> – Groep 4 – Allemaal mensen (leesclub) – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen – Groep 7/8 – Ik hou van jou <i>Meeleven (1F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub) <i>Parafraseren of samenvatten (1F):</i> – Groep 4 – Verhalenvvertellers – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen – Groep 5/6 – Iedereen is anders (leesclub) – Groep 5/6 – Wereldse smaken – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen <i>Genre (2F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub) – Groep 5/6 – Beestachtig mooi – Groep 7/8 – Ik hou van jou <i>Situaties en verwickelingen (2F):</i> – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen (leesclub) – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen (leesclub) – Groep 7/8 – Wilde avonturen – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Ik hou van jou (leesclub) <i>Denken, voelen en handelen personages (2F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub)

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
			<i>Ontwikkelingen hoofdpersoon (2F):</i> – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen (leesclub) – Groep 5/6 – Iedereen is anders (leesclub) – Groep 5/6 – Klimaatstrijders (leesclub) – Groep 7/8 – Spanning in de keuken (leesclub) – Groep 7/8 – Op de vlucht (leesclub) – Groep 7/8 – Familiedrama's (leesclub) <i>Chronologisch navertellen (2F):</i> – Groep 7/8 – Altijd beroemd
Interpreteren	– Kan relaties leggen tussen de tekst en de werkelijkheid. – Kan spannende, humoristische of dramatische passages in de tekst aanwijzen. – Herkent verschillende emoties in de tekst, zoals verdriet, boosheid en blijdschap.	– Kan bepalen in welke mate de personages en gebeurtenissen herkenbaar en realistisch zijn. – Kan personages typeren, zowel innerlijk als uiterlijk. – Kan het onderwerp van de tekst benoemen.	<i>Relaties leggen (1F):</i> – Groep 4 – Ruimtewezens (leesclub) – Groep 4 – Verhalenvertellers (leesclub) – Groep 4 – Avontuur in de buurt (leesclub) – Groep 4 – Ontdekkers – Groep 4 – Allemaal mensen – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen (leesclub) – Groep 5/6 – Hollands glorie (leesclub) – Groep 5/6 – Te gekke uitvindingen (leesclub) – Groep 5/6 – Wereldse smaken (leesclub) – Groep 7/8 – Altijd beroemd (leesclub) – Groep 7/8 – Terug naar de toekomst – Groep 7/8 – Op de vlucht – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen (leesclub) <i>Passages aanwijzen (1F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub) <i>Emoties herkennen (1F):</i> – Groep 4 – Ruimtewezens – Groep 4 – Avontuur in de buurt – Groep 4 – Allemaal mensen – Groep 5/6 – Rampzalige gebeurtenissen (leesclub) – Groep 5/6 – Stadse fratsen (leesclub) – Groep 5/6 – Iedereen is anders (leesclub) – Groep 7/8 – Familiedrama's (leesclub) – Groep 7/8 – Op de vlucht – Groep 7/8 – Wilde avonturen

	NIVEAU 1F	NIVEAU 2F	BLINK LEZEN
			<i>Realisme bepalen (2F):</i> – Groep 4 – Allemaal mensen <i>Personages typeren (2F):</i> – Groep 4 – Verhalenvertellers – Groep 4 – Allemaal mensen (leesclub) – Groep 5/6 – Wereldse smaken (leesclub) – Groep 5/6 – Iedereen is anders (leesclub) – Groep 7/8 – Spanning in de keuken – Groep 7/8 – Ongelofelijke schandalen (leesclub) – Groep 7/8 – Familiedrama's (leesclub) – Groep 7/8 – Oorlogsgeheimen (leesclub)
Evalueren	– Evalueert de tekst met emotieve argumenten. – Kan met medeleerlingen leeservaringen uitwisselen. – Kan interesse in bepaalde fictievormen aangeven.	– Evalueert de tekst ook met realistische argumenten en kan persoonlijke reacties toelichten met voorbeelden uit de tekst. – Kan met medeleerlingen leeservaringen uitwisselen en kan de interesse in bepaalde genres of onderwerpen motiveren.	<i>Evalueren, emotioneel (1F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub) <i>Uitwisselen (1F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub) <i>Interesse aangeven (1F):</i> – Groep 4 – Allemaal mensen – Groep 5/6 – Klimaatstrijders – Groep 7/8 – Op de vlucht – Groep 7/8 – Spanning in de keuken <i>Evalueren, realistisch (2F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub) <i>Uitwisselen en toelichten (2F):</i> Alle groepen, alle thema's (leesclub)